

ACTIVITATS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS GIRONINS DURANT EL CURS 2017-2018

NARCÍS SOLER MASFERRER

PRESIDENT DE L'IEG

En el número 58 dels Annals de l'Institut d'Estudis Gironins que correspon a l'any 2017 vam donar compte de les activitats de l'IEG des de l'estiu de 2016 fins al de 2017.

Aquí esmentarem les més importants que han tingut lloc des de l'estiu de l'any 2017 fins a l'agost de 2018, que és quan el volum que teniu a les mans ha estat portat a l'impremta.

ANNALS LVIII DE 2017

El volum LVIII dels Annals de l'Institut d'Estudis Gironins corresponent a l'any 2017 va ser publicat el novembre d'aquest mateix any, i poc després va ser repartit entre els socis.

Es tracta d'un volum miscel·lani que conté en primer lloc tres articles derivats del cicle de conferències sobre Joaquim Botet i Sisó que, organitzat per l'IEG, el Museu d'Història de la Ciutat de Girona i la biblioteca Carles Rahola havia tingut lloc entre el novembre de 2016 i el maig de 2017. Hi ha després tretze articles més de temes i èpoques diversos, i altres contribucions, entre les que volem destacar la necrològica de Narcís Jordi Aragó, antic soci de l'IEG, a càrrec de Rosa Maria Gil Tort.

Aquest volum va ser presentat el dia 15 de març de 2018 a la biblioteca Carles Rahola pel Dr. Joaquim Puigvert, professor titular d'Història Contemporània de la Universitat de Girona, que va destacar el seu interès des de molts punts de vista.

EL CICLE DE CONFERÈNCIES
“LLEGENDES, MITES I TRADICIONS DE GIRONA”

L'Institut d'Estudis Gironins va organitzar un nou cicle de conferències després dels que ja va oferir el 2014-2015 (Carlemany i Girona. Història i Llegenda), el 2015-2016 (La Girona de l'antiguitat. De la indigència preromana a l'alta edat mitjana) i el curs 2016-2017 (Joaquim Botet i Sisó. Girona, 1846-1917. Un home de la Renaixença a Girona).

Aquest cicle ha volgut ser més lúdic que els anteriors, i ha estat dedicat a fer reviure llegendes de les que tan rica és la nostra ciutat, com demostren les moltes publicacions que els han estat dedicades. En el fulletó que les anunciava hi dèiem que volíem tractar, com no podria ser d'altra manera, del sant Patró de la ciutat i de les seves mosques providencials, i també de personatges de fantasia com Gerió, el Tarlà i la Bruixa de la catedral, i d'altres de reals però envoltats de llegenda com la Tolrana, Carlemany o Ramon Berenguer II i el seu falcó.

Finalment el cicle ha constatat d'un total de nou conferències. Som conscients que ens han quedat moltes llegendes i històries plenes de fantasia encara per tractar. Igual que els anys anteriors, el cicle ha estat organitzat amb la col·laboració del Museu d'Història de Girona i la Biblioteca “Carles Rahola”. Totes les conferències han tingut lloc a l'auditori de la biblioteca de 6.30 h a 8 h del vespre, sempre amb l'assistència d'un públic nombrós i interessat.

— 11 de gener de 2017, Àngel Vergés va parlar de “Llegendes gironines: textos i autors”.

— 25 de gener de 2017, Pep Vila: “El Tarlà i la serp de sant Daniel”.

— 8 de febrer de 2017, Pep Valsalobre: “Les mosques de sant Narcís”.

— 22 de febrer de 2017, Miquel Fañanàs: “La bruixa de la catedral”.

— 1 de març de 2017, Josep Pujol: “Josafat. La vigència del monstre”.

— 15 de març de 2017, Dolors Garcia: “Entre la història i les veritats a mitges. Com neix una llegenda”. Immediatament abans de la conferència havia tingut lloc la presentació dels Annals 58 de 2017, que ja hem esmentat.

— 12 d'abril de 2017, Josep Clara Tibau: “La llegendària conquesta de Girona per Carlemany”.

— 26 d'abril de 2017, Sílvia Planas: “Tolrana, la jueva que no va voler abandonar la fe de les mares d'Israel”.

— 10 de maig de 2017, Josep Brugada: “La llegenda del pont del Dimoni”.

— 24 de maig, Narcís Soler: “Gerió i la fundació mítica de Girona”.

ITINERARIS PER GIRONA

Com en els últims anys, l'IEG i el Museu d'Història de la Ciutat organitzaran visites a llocs de la ciutat de Girona. Els últims han estat dedicats a la "Girona contemporània": "Espais d'Aigua", "Espais de Literatura" i "Espais del Setge".

La nova edició dels itineraris per la ciutat de Girona tindrà lloc a la tardor de 2018 i per tant encara no se n'ha fet cap. La idea és visitar edificis poc coneguts, i d'altres que actualment es coneixen millor que no anys enrere, o que són més coneguts perquè alberguen museus o una facultat que no pas pel mateix edifici. Visitarem el convent de Sant Domènec, el soterrani de la catedral, el convent de Sant Daniel, el palau episcopal, l'institut vell, el casino i l'església del Sagrat Cor, la torre Gironella, l'església dels Dolors, el convent de la Mercè i Sant Pere de Galligants.

Es itineraris tindran lloc els dissabtes a partir de les 11 h. i, en general, el punt de sortida serà el Museu d'Història de la Ciutat.

BECA LLUÍS BATLLE I PRATS

D'acord amb el conveni signat el 2014 entre l'IEG i l'Ajuntament de Girona, cada dos anys es convocarà una beca de recerca en ciències socials i humanes en l'àmbit de la ciutat. Va ser anomenada Beca Lluís Batlle i Prats (Girona 1909-1984) en record de qui fou arxiver municipal (1939-1979), secretari i vicepresident de l'IEG (1946-1979) i cronista de la ciutat de Girona, un estudiós que publicà bona part de la seva important recerca en els annals i monografies del propi institut. La beca, de periodicitat bianual, està dotada amb 4000 euros. El 23 de febrer de 2015 va tenir lloc a l'Ajuntament de Girona la presentació de la primera beca. El jurat va haver de escollir entre els 8 projectes presentats, i la va atorgar a la proposta "L'aigua a la Girona preindustrial en els segles XIV-XVIII: usos, dinàmiques socials i identitat", d'Albert Reixach Sala. El resultat d'aquesta recerca ens ha estat ja lliurat i està en curs d'impressió con una nova monografia dins la sèrie de l'IEG.

Una primera convocatòria de la segona beca "Lluís Batlle i Prats", la del bienni 2017-2018, va resultar deserta, potser perquè es proposava un tema excessivament concret. És per això que s'ha convocat de nou amb alguns canvis per facilitar que hi hagi més propostes, que poden ser presentades fins al dia 30 de setembre de 2018. Hem procurat fer tanta difusió com hem pogut de la nova convocatòria.

VI CONGRÉS D'HISTÒRIA DE GIRONA

L'IEG ha organitzat fins ara, amb l'Ajuntament de Girona, cinc congressos dedicats a la història de la ciutat: Girona, dos mil anys d'Història (2000), La catedral de Girona (2003), Guerra i poder en terres de frontera, 1792-1823 (2009), La Girona del barroc. El barroc català (2011), Monestirs i convents de Girona (2015). Tots ells han estat publicats com a números dels Annals.

Aquest curs l'institut en convoca un altre. En la primera circular hi diem que l'Institut d'Estudis Gironins i l'Ajuntament volen dedicar el sisè Congrés d'Història de Girona a la malaltia i a la pobresa, uns temes de la més gran importància en la història de la ciutat i que fins ara, malgrat que s'hi han fet valuoses aportacions, no havien estat tractats de forma monogràfica.

Ens volem ocupar dels malalts físics i mentals, dels pobres i marginats, dels infants orfes o abandonats, així com també de les grans pandèmies que ha patit la ciutat i de com, al llarg de totes les èpoques, s'ha procurat, amb més o menys fortuna, alleugerir el sofriment dels malalts i socórrer els desvalguts a través de diferents institucions con la Pia Almoina, els hospicis i els diversos hospitals que ha tingut la ciutat Girona des de l'antiguitat fins avui dia.

El Congrés s'organitzarà al voltant de ponències, i volem encoratjar tots els estudiosos o estudioses que investiguen sobre els temes esmentats que presentin comunicacions, que podran ser publicades en un volum monogràfic dels Annals de l'IEG, el número LX del 2019, de tal manera que aconseguirem tenir una visió actualitzada de l'estat de la recerca en els temes esmentats.

El Congrés tindrà lloc els dies 22 i 23 de març de 2019 a la Masia de la Torre (seu de l'IEG), Carrer Muralla, 2. Girona 17004.

Podem anticipar ja el títol i part del programa, amb la relació de ponents:

HOSPITALITAS ET CARITAS. *Hospitals, cases de beneficència i caritat a Girona al llarg de la Història.*

- *Caritat i assistència social a l'Antic Règim*, Miquel Borrell.

- *L'Almoina del Pa de la Seu*, Rosa Lluch.

- *Els antics hospitals de Girona: de la distància a la concentració, segles X-XVIII*, Anna Gironella.

- *Minyones perdudes, vagos i murrís: de la Misericòrdia a l'hospici de Girona. La gènesi de la caritat assistencial al segle XVIII*, Céline Xicola.

- *De la caritat d'Antic Règim a la beneficència pública contemporània. El pas de pobres a ciutadans en els segles XIX i XX*, Rosa Maria Gil.